

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 13. března 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 81 tr. zák. a přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením podle §u 312 tr. zák., pokud čelila proti rozsudkovému výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle §u 312 tr. zák. Naproti tomu vyhověl zmateční stížnosti, pokud čelila proti rozsudkovému výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 81 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v tomto výroku, jakož i ve výroku o trestu a výrocích s ním souvisejících a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, přihlížeje při novém vyměření trestu k právoplatné části rozsudku. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Zmateční stížnost, jež poukazuje ve svých vývodech k tomu, že obžalovaný pronesl výroky za vinu mu kladené a předsevzal ostatní činy za vinu mu dané z části nikoli na okresní silnici svěřené dozoru přísežného okresního cestáře R-ého, nýbrž mimo tuto silnici, je toho názoru, že cestář R. nebyl ve službě, zakročuje proti obžalovanému nikoli na okresní silnici, nýbrž mimo ni. Tato námitka není odůvodněna. Poněvadž rozsudek v rozhodovacích důvodech zjišťuje, že příslušná okresní správní komise nařídila všem cestářům, tedy i R-ému, by v době řepní kampaně toho dbali, by rolníci nevyváželi s pole bláto na silnici a vždy před vjezdem na silnici bláto oškrábali, byl přísežný okresní cestář R. formálně oprávněn zakročiti proti obžalovanému za oním účelem již v době, kdy obžalovaný vyjížděl s pole na silnici, a byl zejména oprávněn k tomuto zakročení i mimo silnici, na niž obžalovaný vyjížděl. Podle toho konal přísežný okresní cestář R. službu i tenkrát, když podle oněch skutkových zjištění rozsudkových vyzýval obžalovaného mimo okresní silnici, avšak v její blízkosti, totiž na cestě, kterouž obžalovaný vyjížděl na okresní silnici, k očištění kol povozu.

Čís. 2634.

»Vniknutím« (§ 83 tr. zák.) rozumí se každé vstoupení do domu nebo příbytku jiné osoby, které se stalo proti vůli oprávněného, ať již vůle byla projevena výslovně nebo bylo jí podle celého stavu věci předpokládati.

Pro pojem »vykonání násilí« stačí jakékoliv násilí fysické nebo psychické na osobě oprávněného nebo jeho lidech domácích a jakékoliv fysické násilí na statku oprávněného. Násilí na osobách může záležeti i v nebezpečném vyhrožování.

Ke skutkové podstatě druhého případu §u 83 tr. zák. se nevyžaduje, by osobě, do jejíhož domu nebo příbytku pachatel vnikl, byl odpor proti pachateli znemožněn.

V subjektivním směru se vyhledává, by pachatel si byl vědom, že vniká do domu nebo příbytku jiné osoby proti její výslovně projevené nebo alespoň předpokládané vůli, a by měl úmysl, dopustiti se tam násilí na osobě oprávněného nebo jeho lidech domácích nebo na jeho statku.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1927, Zm I 526/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 23. července 1926, jímž byl obžalovaný podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin veřejného násilí podle Šu 83 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle Šu 281 čís. 5 a 9 a) tr. ř. Dovolávajíc se onoho důvodu zmatečnosti, vytýká rozsudku neúplnost, již spatřuje v tom, že rozsudek neuvádí důvodů pro výrok, že neshledává v jednání obžalovaného objektivní skutkovou podstatu zločinu podle Šu 83 tr. zák. Při tom má zřejmě na mysli vadu nedostatku důvodů spočívající v tom, že rozsudek neuvádí důvodů pro výrok o oněch rozhodných skutečnostech, pro něž vylučuje v souzeném případě objektivní skutkovou podstatu onoho zločinu. Po objektivní stránce vyžaduje se ke skutkové podstatě zločinu podle Šu 83 (příp. druhý) tr. zák., spáchaného bez společníků, by pachatel vnikl se zbraní do domu nebo příbytku jiné osoby a vykonal tam násilí na ní nebo na jejích lidech domácích nebo na jejím statku. Vniknutím rozumí se každé vstoupení do domu nebo příbytku jiné osoby, které se stalo proti vůli oprávněného, ať již vůle byla projevena výslovně nebo bylo ji podle celého stavu věci předpokládati. Pokud však jde o náležitost vykonání násilí, stačí jakékoli fyzické násilí nebo psychické na osobě oprávněného nebo na jeho lidech domácích a jakékoli fyzické násilí na statku oprávněného. Násilí na osobách může zejména záležeti i v nebezpečném vyhrožování. Co se týče otázky, zda obžalovaný vnikl do příbytku K-ova, uvádí rozsudek v rozhodovacích důvodech: »Obžalovaný nevníkl do světnice Josefa K-e po zralé úvaze a vědomě ve zlém úmyslu, nýbrž ve zlosti, porážděn výrokem Emila Sch-a, že chce míti ticho, že chce spát, že musí ráno do práce, nevníkl tudíž do světnice Josefa K-e proti vůli Sch-e neb ostatních lidí domácích, z nichž nikdo zákazu vniknutí do světnice nevyslovil, a také podle výpovědi Emila Sch-e tohoto ani nenapadlo, že by snad obžalovaný mohl do jeho světnice vniknouti, ježto by jinak byl zastrčil dvěře, a tudíž obžalovaný naprosto nevěděl o této vůli a také ji na základě něčeho konkrétního předpokládati nemohl«. Pokud jde o objektivní skutkovou podstatu zločinu tu v úvahu přicházejícího, uvádí ještě rozsudek v rozhodovacích důvodech: »Jinak odpor Sch-ův by nebyl (býval) bezúspěšným, když Sch. byl ve světnici s K-em a dvěma ženami.« Tu namítá stížnost právem s hlediska důvodu zmateč-

nosti podle §u 281 čís. 9 a) tr. ř., že okolnost ta nepadá vůbec na váhu, t. j., že je nerozhodnou, neboť ke skutkové podstatě zločinu podle §u 83 (příp. druhý) tr. zák. se nevyžaduje, by osobě, do jejíhož domu nebo příbytku pachatel vnikl, byl odpor proti pachateli znemožněn. Vyslovuje-li dále stížnost ve vývodech vztahujících se k tomuto důvodu zmatečnosti názor, že násilí po rozumu §u 83 (příp. druhý) tr. zák. může býti spácháno i pouhými slovy, dlužno s tímto názorem souhlasiti. Takové psychické násilí může záležeti již v obmezení volnosti vůle svobodně se rozhodovati a jednati. Zejména může spočívat i v nebezpečném vyhrožování. Naproti tomu neprovádí stížnost téhož hmotně-právního důvodu zmatečnosti po zákonu, namítajíc, že rozsudek vychází z právně mylného názoru, že pojmu »vniknutí« po rozumu §u 83 tr. zák. odpovídá pouze vkročení do domu nebo příbytku jiné osoby proti její výslovně projevené vůli, neboť rozsudek neobsahuje takového výroku.

Po stránce subjektivní vyhledává se ke skutkové podstatě zločinu podle §u 83 (příp. druhý) tr. zák., by si pachatel byl vědom, že vniká do domu nebo příbytku jiné osoby proti její výslovně projevené neb alespoň předpokládané vůli, a by měl úmysl, dopustiti se tam násilí na osobě oprávněného nebo jeho lidech domácích nebo na jeho statku. Zmateční stížnost, dovolávajíc se v tomto směru číselně pouze důvodů zmatečnosti podle §u 281 čís. 9 a) tr. ř., poukazuje ve svých vývodech k tomu, že rozsudek zjišťuje, že obžalovaný nejprve venku (na dvoře) Sch-ovi vyhrožoval: »Ty kluku pacholku Sch-ů od volů, já tě zabiju,« že Sch. ho na to upozornil, že chce spáti a míti ticho, že musí ráno do práce, že obžalovaný hned na to udeřil putnou do dveří u bytu K-ova, které následkem toho se otevřely, že krátce na to vešel s řeznickým nožem do příbytku K-ova a vyhrožoval tam Sch-ovi a ostatním osobám, jež se tam nalézaly, způsobem rozsudkem zjištěným, a vyslovuje názor, že celé jednání obžalovaného nutno bráti za jediný celek a že zlý úmysl obžalovaného dochází v něm zřejmého výrazu. Stížnost, jež v tomto směru ještě uvádí, že obžalovaný musil vzhledem k onomu výroku Emila Sch-e předpokládati, že vstupuje do bytu K-ova proti vůli Emila Sch-e, obzvláště když uváží, že bylo tenkrát pozdě v noci, dává těmito vývody na jevo, že rozsudkový výrok, že obžalovaný nejednal ve zlém úmyslu, jehož je tu podle řečeného třeba, nemůže býti za tohoto stavu věci logicky odůvodněn, a že nalézací soud by byl musil dospěti k opačnému skutkovému závěru v tomto směru, kdyby byl hodnotil ony skutkové okolnosti při zkoumání otázky, zda obžalovaný jednal ve zlém úmyslu, jehož je potřebí ke skutkové podstatě zločinu obžalovanému za vinu kladeného. Stížnost vytýká tedy rozsudku zřejmým poukazem vady nedostatku důvodů a nejasnosti podle §u 281 čís. 5 tr. ř., vztahující se k rozsudkovému výroku, že obžalovaný nejednal ve zlém úmyslu v §u 83 (příp. druhý) tr. zák. předpokládaném. Těmito výtkám nelze upřítí oprávnění. Rozsudek uvádí na odůvodněnou výroku v úvahu tu přicházejícího, že obžalovaný nejednal po zralé úvaze, nýbrž že jednal ve zlosti podrážděn výrokem Emila Sch-a, jakož i v napilosti. Tyto skutečnosti neospravedlňují však logického závěru, že obžalovaný nebyl si vědom, že vniká do příbytku K-ova proti předpokládané vůli oprávněného a že

neměl úmyslu vykonati tam násilí na K-ovi nebo jeho lidech domácích. Rozsudek je proto stížen vadou nedostatku důvodů pro výrok o rozhodné skutečnosti. Skutkové okolnosti, o nichž se zmáteční stížnost v tomto směru zmiňuje, jsou vesměs takového rázu, že mohou míti význam pro řešení otázky, zda obžalovaný jednal ve zlém úmyslu, jenž se vyhledává ke skutkové podstatě zločinu podle §u 83 (příp. druhý) tr. zák., tak že jest je považovati za rozhodné. Rozsudek zjišťuje sice tyto skutečnosti v rozhodovacích důvodech, ale z jeho důvodů není zřejmo, zda k nim přihlížel při zkoumání otázky, zda obžalovaný jednal ve zlém úmyslu. Rozsudek trpí tedy též vadou nejasnosti v tomto směru. Bylo tudíž odůvodněné stížnosti vyhověti, rozsudek, v němž nejsou zjištěny všechny skutečnosti, jež jest při správném použití hmotného práva položiti za základ rozhodnutí, zrušiti a věc vrátiti soudu prvé stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl (§ 288, odst. 2 čís. 1 a 3 tr. ř.).

Čís. 2635.

Pojmu »skutečného násilného vztažení ruky« (§ 81 tr. zák.) odpovídá každý čin, předsevzatý s vynaložením tělesné síly a značící odpor, směřující přímo nebo nepřímo proti osobě, chráněné ustanovením §u 68 tr. zák. Stačí každý skutečný útok neb odpor, jímž má býti zmařen úřední výkon. Záleží jen na tom, že útoku bylo použito jako prostředku k onomu zmaření a že útok byl k tomu abstraktně způsobilým. Násilné vztažení ruky nepředpokládá proto nějaké určité intensity; jest jím i takový útok, kterému může úřední orgán čeliti. Rovněž se neřádá, by se vrchnostenská osoba pokusila odpor přemoci a za tím účelem použila protinásilí, ani, by sama byla přemožena, nýbrž stačí každý vážný odpor pachatelův, který by ona osoba musela přemoci, kdyby chtěla úřední výkon provésti; spadá sem i odstrčení ruky.

Výkonný orgán jest při kapesním zájmu oprávněn odniti exekutu všechny peníze, které má u sebe, bez ohledu na případné vlastnické právo jiných osob k nim.

Pro ochranu §u 68 tr. zák. rozhoduje formální oprávnění k úřednímu výkonu.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1927, Zm I 529/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 7. srpna 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 81 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) §u 281 tr. ř.) namítá stížnost, že v pouhém odstrčení ruky berního vykonavatele, jenž chtěl provésti u obžalovaného kapesní zájem, nelze spatřovati skutečné násilné vztažení ruky ve smyslu §u 81 tr. zák. Podle zákona nestačí prý pouhé vztažení ruky